

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Don Ranudo de Calibrados.

I.

Doživeli smo v soboto izbruh klerikalne surovosti, kakor je niti v časih, ko je Missieva pšenica najlepše cvetela, nismo nikdar doživeli! Kar sedaj „kmeta“ Šiška in Šušteršič pod pokroviteljstvom knezoškofa Jegliča počenjata, presega vse meje. To je naravnost nečuvstvo; to je pristna podivjanost, prava neotesana cokolarija!

V soboto priobčil je „Slovenec“ članek, kojega moramo, prej kot mu odgovorjamo, v celem obsegu ponatisniti. Ta izbruh „katoliškega“ divjaštva slove doslovno:

„V današnjih časih politične razburjenosti, ko so razdivjani liberalni in socialno-demokratski divjaki proglasili surovost in nasilstvo kot glavno načelo političnega boja, smo marsičesa vajeni, vzlasti pri nas v Ljubljani, v središču slovenskega liberalnega in socialno-demokratskega gibanja. Trdo kožo imamo, trde in pa krepke, neobčutljive živce!

Še ni dolgo temu, kar smo doživeli in prenašati morali najhujše protipostavnosti in kruto nasilstvo naših združenih nasprotnikov.

Toda to, kar smo videli pri občnem zboru kmetijske družbe, preseza vse, kar smo dozdaj doživeli. Kje pa je dosedaj še kdo doživel, da bi bil predsednik zborovanje zaključil brez postavnega vzroka samo zato, ker so njegovi somišljeniki v manjšini?!

Človek bi mislil, da je kmetijska družba za kmete; navadno seveda ni kazal občni zbor te družbe podobe, iz katere bi bilo videti, da je ta družba res za kmeta. Nekaj učiteljev, duhovnov, grajščakov in kaki trije ali štirje kmetje, to je bilo vse. Ta pot pa so prišli kmetje k občnem zboru, in sicer so deloma rabili ves dan le za pot. Hoteli so jedenkrat tudi prisostvovati občnemu zboru, saj plačujejo istotako svoj prispevek, kakor dr. Tavčar, in celo dvakrat toliko, kot učitelji. Hoteli so izvršiti svojo volilno pravico. Toda lepo so naleteli pri pravici in enakosti ljubeči liberalni gospodi. Slišati so morali, kako jih je žalil in zasmehoval družbeni tajnik Pirc, od njih

plačan uradnik, kako jih je žalil in zasmehoval dr. Tavčar in drugi taki, katerim je, kakor je splošno znano, blagor kmeta že od nekdaj posebno pri srcu. Posebno je to znano o dr. Tavčarju. Ta mož, sin kmetiških starišev, izšolal se je z duhovskim denarjem in je še pri občnem zboru kmetijske družbe priznal, da živi od kmeta, in vender porabi vsako priliko, da kaže svojo mržnjo nasproti duhovnom in morda še veliko bolj nasproti kmetu.

Toda pustimo dr. Tavčarja, njegove politične in nepolitične kozolce. Toda da si daje cesarski svetnik Murnik zapovedovati in se voditi od dr. Tavčarja, da si je ta mož drznil, na povelje dr. Tavčarja brez postavnega vzroka zaključiti občni zbor kmetijske družbe, to je nečuvstvo in to zasluzi ožigosanja. Kdo pa je ta „cesarski svetnik Murnik“, kateri se je drznil nad 400 kmetom vzeti volilno pravico? Ako si tega moža ogledamo natančneje, potem se ne bomo več čudili temu, kar je naredil. Kakor je občo znano, je mož običal sredi svojih študij, katerih ni dokončal. Taki ljudje igrajo sploh v našem javnem življenju osodepolno vlogo. Poleg Murnika videli smo na odru sedeti pri zborovanju kmetijske družbe še drugega tacega še vedno študenta, kateri igra tudi veliko politično vlogo vsaj v našem mestu in pa pri neki zavarovalnici. Ta se je porogljivo smehljaj, ko je njegov „kolega“ Murnik uprizoril ta „rop volilne pravice“. (Op. ured.: Radovedni smo, ali škof tudi to izredno surovost dr. Šušteršiča odobrava.) Murnik je razun tega še znan radi raznih družih lastnostij. Njegova vsestranost, ki jo kaže pri vseh plačanih in neplačanih poslih, je že prešla v pregovor, in čestokrat, kadar se rešitev kakih vlog zavlačuje, se čuje: „Jo ima že Murnik v rokah!“ Ako zaide kak referat v deželni odbor v njegove roke, potem se lahko naredi čez vso zadevo križ, ker je pokopana. Samo kedar se gre za strankarsko zadevo dr. Tavčarja, takrat se mora zadeva hitro in tako rešiti, kakor to hoče dr. Tavčar; kaka pa mora biti rešitev, da je po godu dr. Tavčarju, razvidi se iz besed, ki jih je dr. Tavčar rekel somišljeniku: „Postava gori ali doli, pri meni propade vedno klerikalec“. Tako govori deželni odbornik,

kateri dobiva iz deželnih davščin 2000 gld. plače! In take vrste moža pokazal se je na občnem zboru kmetijske družbe Murnik. Z ozirom na naznačene osebe razmere postane Murnikovo postopanje umevno.

Nepopisno je bilo razburjenje med kmetovalci, ki so prišli deloma iz velikih daljav, — da so doživeli to nasilstvo. Marsikomu se je milo storilo pri srcu, ko je videl, kaka pravica se daje kmetu, da je na čelu družbe, ki naj zastopa kmetске koristi, tajnik trgovinske zbornice, kateri se toliko razume na kmetijstvo kakor zajec na boben.

Za kmetiško ljudstvo nastane sedaj vprašanje, kaj početi?

Občni zbor kmetijske družbe moral se bode ponavljati. Vprašanje je, naj se li kmetje tega zbora zopet udeležijo?

Mnenja so se v tem oziru med udeležniki zadnjega občnega zbora delila. Nekateri bili so za to, da kmetje in njihovi prijatelji izstopijo iz družbe ter si ustanovijo novo kmetijsko družbo, ki naj bi bila za kmeta, ne pa za liberalce. Drugi pa so zopet bili za udeležbo.

Oglejmo si oboje mnenje.

Ne dvomimo, da bi pri novem občnem zboru kmetovalci bili ravno tako v večini, kot zadnjič, toda kaj bi to pomagalo, saj bi družba Tavčar-Murnik-Pirc, videča, da je v manjšini, kričala in ropotala in predsednik bi zborovanje takoj zaključil, kateremu činu bi se zadovoljno smehljali Tavčar in Hribar in drugi možje. Tako bi si kmetovalci samo delali stroške nepotrebnega potovanja v Ljubljano. Z zopetno udeležitvijo pa bi tudi priznali, da je Murnik, ki je na tak nečuvstven način „predsedoval“, res predsednik. Pomisliti pa je nadalje treba, da klika, kateri so vsa sredstva dobra, do prihodnjega občnega zbora lahko sprejme za člene ljudi kolikor hoče. Končno pa bi tudi nobena dvorana ne bila dosti prostorna, če bi se udeležilo občnega zbora 2—3000 členov, potem bi zopet lahko predsednik imel izgovor, da je dvorana premajhna, potem bi se zopet smejali liberalci v pest.

Kakorkoli stvar premotrivamo, toliko je jasno, da ima klika Tavčar-Murnik-Pirc namen, z vsemi sredstvi zabraniti, da bi se osrednje vodstvo kmetijske družbe preosnovalo v smislu koristi kmetскеga stanu.

Ostane druga možnost, izstopiti iz družbe in ustanoviti novo družbo z istim smotrom. Nismo slepi napram težkočam, ki spremljajo tako ustanovitev. Sedanja družba ima že svoje premoženje, ima svoje podružnice po deželi, ki so deloma v rokah kmetom prijaznih mož, in tudi te podružnice morale bi potem svoje premoženje prepustiti družbi, ki bi bila v rokah liberalcev.

Vendar pa smo mnenja, da bi kazalo storiti ta korak. Brez dvoma bi odpad kmetovalcev od dosedanje kmetijske družbe to družbo pripravil ob ves pomen za kmetijstvo v naši deželi. Na drugi strani pa bi z dejstvom, da bi kmetovalci trumoma pristopili novi družbi, ta nova družba takoj zadobila prevladujoč pomen kot zastopnica kmetijskih potreb v naši deželi. Vse ustanovitve dosedanje kmetijske družbe nimajo toliko pomena, kakor bi človek mislil. Dandanes, ko je tako razvita že združena organizacija po deželi, in se še lahko podkrepi s tem, da se še po moravskem uzorcu ustanovijo Raiffeisenove posojilnice, namreč take, ki preskrbujejo tudi nakup kmetijskih potrebščin za svoje člene ter nabavljajo za uporabo svojih členov tudi kmetijske stroje, dandanes, pravimo, se lahko kar čez noč ustanovi in organizuje nova družba, in sicer tako, da bi dajala svojim členom mnogo več ugodnosti, kot dosedanja. Seveda bi bila pri novi družbi odpravljena krivica, da mora kmet še jedenkrat toliko plačevati, kot recimo učitelj, pa ima petdesetkrat manj pravic. Členarina morala bi biti nižja, kot pri sedanjih družbi in bi smela znašati k večjemu 1 gld., tako bi bilo mogoče, da bi 10 do 20.000 kmetov lahko pristopilo.

Na to dejstvo morala bi se ozirati tudi osrednja vlada in morala bi priznati, da je novo društvo zastopnik kmetijskih teženj naše dežele, ne pa samo liberalno-nemčurška agentura. Ne dvomimo, da bi taka nova družba lepo napredovala, in da bi bila to najboljša rešitev sedanje krize v kmetijski družbi.

Po protipostavnem činu pri zadnjem občnem zboru morala bi vlada, osobito, ker se je bati nadaljevanja protipostavnosti, družbo začasno v svojo oskrb prevzeti, potem pa uvesti kar najhitreje deželni kulturni svet, katerega statut bi moral biti

LISTEK.

K stoletnici Aleksija Lvova.

Bože, carja hrani!

Ruska himna.

Istodobno s proslavo Puškinovo, „tega največjega pesniškega genija, kar jih je porodila ruska zemlja“, kakor pravi priznani nemški literarni zgodovinar I. Scherr, — slavi se stoletnica rojstva Aleksija Lvova, skladatelja ruske himne.

„Kdo bi si bil mislil, da bomo danes občudovali Ruse kot one, ki so dosegli največji višek umetnosti, ko smo jih pred nekoliko leti še povsem smatrali za popolne barbare v glasbenem oziru!“ Tako nekako je pisal priznani dunajski kritik povodom koncerta moskovskega cerkvenega zbora, ki je bil na Dunaju o posvečevanju nove ruske cerkve. In H. Richter, mož, ki je znan po vsem svetu kot slaven dirigent koncertov in je kot tak v najraznejših mestih imel največ prilike, da ceni različne muzikalne učinke, je takrat pisal prijatelju vabilo, naj pride na Dunaj k temu koncertu, če: „Kaj tacega, v

toliki popolnosti, ne boš slišal nikjer drugod.“

In mar naj se spominjam velikanskih vspehov in brezmejnega navdušenja, katero je spremljalo zvesto povsod zbore Slavjanskega in njegove hčere Nadine?

Da zapad tako ceni Ruse kot proizvajevalce svoje narodne in v narodnem zmislu razvite glasbe, in da se poleg tega vender v obče tako malo zmeni za ruske skladatelje same, to je pač uganka, katera se le težko razreši. V koncertih in nekoliko tudi v operah sicer ruska glasba, zlasti Čajkavskega, ni več tuja zapadu, o ostalih (ako izvzamemo morda še Rubinsteinu), pa vemo in čujemo ubogo malo, da, skoraj ničesar. In ne le mi, temveč ves zapad!

In vender bi se nekateri ruski umetniki lahko nekoliko udomačili tudi zlasti pri zapadnih Slovanih. Doslej pa smo navezani vse preveč na Nemce, Lahe in Francoze in premalo upoštevamo rodne brate. Dvořak in Smetana sta si od Čehov osvojila, kakor drugod, tako tudi pri nas, koncerte in oder; a Rusi bodo dosegli to gotovo tudi, ako bomo do njih vsaj toliko objektivni, kot smo do tujcev.

Da je „Glasbena Matica“ vedno gojila

v prvi vrsti slovansko glasbo, je nje velika zasluga; naš oder pa jo je, žal, nekoliko zanemarjal. Pa saj je celo zagrebški oder mnogo bolj kozmopolitičen, nego slovenski, in le Praga nam dokazuje, kako se mora gojiti lastna in sorodna opera, ne da bi se pri tem zanemarjala tuja.

Take misli se pač polotijo vsakega, ki čita zdaj to, zdaj ono o ruski glasbi in njenih mojstrih. A kako malo teh poznamo pri nas — celo po imenu!

Aleksij Lvov se je porodil 25. maja (6. junija) 1799 v Revalu in bil po poklicu vojak, pozneje adjutant carja Nikolaja. A ljubil in gojil je glasbo s tako strastno navdušenostjo, da mu je car 1836 poveril vodstvo carske dvorne cerkvene kapele (pevskega zbora). Potoval je mnogo po Evropi in se posvečeval povsod glasbi. Na starost ga je zalotila ista nesreča, kot Beethovena in Smetano, dvojna nesreča za moža, ki živi le v glasbi, — da je oglušel. Podal se je na svojo posest v Kovno in tam umrl 28. decembra 1870.

Poleg mnogih pesnij in skladb za gosli in orkester je zložil velečastno „Stabat mater“ in več oper („Undina“, „Bianca e Gualterio“, „Starosta“ — „Hči valov“, —

ta se je 1852 uprizorila štirikrat na Dunaju v dvornem opernem gledališču). Najbolj znan pa je kot skladatelj ruske himne.

Avstrijci in Rusi imamo v umetniškem oziru najkrasnejši himni. Kdor čuje veličastno „Bože, cara hrani“, ta si gotovo pridobi neizbrisen utis te prekrasne narodne himne. In umevno mu bo; ne le razpatriotično, temveč tudi raz umetniško stališče zasluži njen skladatelj, da se ga ruski narod hvaležno spominja.

Dovoljeno mi bodi o tej priliki izraziti g. Hubadu, kot sedanjemu vodji Matičnih koncertov in slovenske opere, željo, naj v bodočem letu nekoliko soznani Slovence tudi z rusko glasbo. Ker je prepotoval nekatere ruske kraje, bila mu je gotovo prilika, da se je bolje in natančneje soznal z njo, nego je to pri nas mogoče. In gotovo mu bodo Slovenci hvaležni, ako jih soznani vsaj nekoliko z glasbo največjega in najveljavnejšega slovanskega plemena. Čemu bi se bali in ogibali tega? Sovražniki nas itak črnijo kot rusofile — ali naj iz strahu pred njimi zatajujemo svoje brate? Ali naj res ne izvemo od teh ničesar drugega, nego kar nam nasprotniki milost dovolijo?

tak, da bi ne služil samo veleposestvu in liberalcem, marveč v prvi vrsti kmetkemu prebivalstvu. Vlada stoji sedaj v očigled protipostavnemu postopanju predsednika pred osodepolno odločitvijo. Ako naglo in energično seže v to sršenovo gnezdo, lahko v okoliščini pride do krizi, ki utegne imeti jako neprijetne posledice, ki utegnejo škodovati agrarnim interesom dežele. Vlada, ki je smatrala potrebno, dne 6. aprila letos prepovedati shod zadružničarjev in njihovih prijateljev v Ljubljani, naj pomisli na posledice, katere bi utegnile imeti, ako pride k prihodnjemu občnemu zboru 3—400 mož, kateri so vsled postopanja liberalcev na zadnjem občnem zboru razburjeni.

Pomisli naj pa tudi, kak položaj mora nastati, ako 3000 členov, in sicer kmetovalcev, izstopi iz sedanje družbe, za katero sta država in dežela toliko žrtvovali. Pomisli naj, da bi tako razcepljenje poglobilo stanovski razloček med veleposestvom in kmeti.

Vse te okoliščine kričijo po nujnih in modrih naredbah merodajnih krogov. Tako, kakor je sedaj, ne more iti dalje. Kmeti stan se zaveda. Imeti hoče svoje pravice. Dosegel jih tudi bode, nikakor ne sicer tem potom, kot skušajo doseči nadvlado liberalci in socialni demokratje v Belgiji, toda vlada naj bi vse storila, da ne bi v kmetškem stanu, temelju države, ukoreninil nazor, da v zastopih, ki so ustanovljeni zanj, njemu ni več mesta.

V Ljubljani, 17. julija. Državni zbor.

„Lidove Noviny“, glasilo poslanca dr. J. Stranskega, poročajo, da se snide državni zbor v drugi polovici meseca oktobra. Toda tudi ta rok ni povsem zanesljiv, ker so naše parlamentarne razmere še vedno docela nejasne. Neki češki list piše: Negotovost, ki vlada sedaj že več kakor leto dni, vzdržuje vlada nalašč. Češko vprašanje se bo rešilo na Dunaju brez Čehov. Tam se pogajajo o nas in brez nas. Poljaki in katoliška narodna stranka nam bodo vsilili jezikovni zakon in pri tem češkega naroda sploh ne bodo vprašali, ali je zadovoljen ali ne. Ustavljaj pa se dunajski vladi ne bo nihče, kajti nedostaje — moralne moči.

Demonstracije proti Čehom na Dunaju.

Desetletnico češkega sokolskega društva „Fügner“ so hoteli praznovati dunajski Čehi slovesno, zato pa so povabili tudi druga češka sokolska društva, katerih se je udeležilo deset z zastavami. Rudečih srca je bilo torej v soboto prav imenitno število na Dunaju. To pa je razdražilo nacionalce, ki se nočejo udati prepričanju, da je Dunaj središče vseh avstrijskih narodov, in da zagadatelj ne more in ne sme biti čisto nemško. Na Dunaju živi okoli 100.000 Čehov, večnoma obrtnikov, delavcev in uradnikov, ki tvorijo že sami zase veliko mesto. Vendar pa jim odrekajo Nemci, med njimi celo klerikali, pravico javnega nastopanja. Glasilo ministra Dipaulija, klerikalna „Reichswehr“ pravi, da je bila slavnost provokacija in demonstracija, ter da nemškega značaja Dunaja ne pokazé nobene slovanske veselice. Nacionalci so napadali Čeha s palicami, z jajci in s kamenjem ter kričali nad njimi svoj „Heil!“ Policija je zaprla celo vrsto dijakov. Vzlic temu pa se Čehi na Dunaju ne dajo ostrašiti, nego bodo hodili dalje svojo pot, če tudi imajo v sedanjem klerikalnem občinskem zastopu dr. Luegerja še večje nasprotnike kakor včasih med liberalnimi židi.

Atentat na kralja Milana.

Strijca kneza črnogorskega, vojvodo Božo Petrovića so v Belemgradu zaprli, potem pa izgnali iz dežele. Petrović je prišel s svojo družino v Zemun ter se nastani baje na Dunaju. Milanove kreature dolže Petrovića, da je agitator proti degeneriranemu kralju Aleksandru in Obrenovićem sploh. Preiskava je baje tudi dognala, da je bil vodja „velike zarote“ proti Milanu sam pretendent princ Peter Karagorgjević. Srbski vladni listi pišejo celo, da je čakal princ Peter onstran Dunava na ugoden uspeh Kneževičevega atentata, da bi prišel potem nemudoma v Beograd ter se polastil prestola. — Zadnje dni so zaprli tudi bivšega gimnazijskega profesorja Pavlovića. — Naglo sodišče začne poslovati baje že 20. t. m. Vesti, da so se nekateri člani radikalne stranke obrnili za posredovanje in pomoč na inozemske diplomatske zastop-

nike, se prereka. Kralj Aleksander gre zopet zdraviti svoje neozdravljive bolezni v Karlove vane početkom meseca avgusta. V tistem času bodo pokale puške na nesrečne žrtve Milanove okrutnosti!

Francija in Nemčija.

Vse francosko časopisje se bavi s Transvaalom ter napada Anglijo, hkratu pa priporoča, naj bi postopali Nemčija in Francija v južni Afriki skupno. Francozi ne morejo pozabiti Fašode, katere so se polastili Angleži vzlic francoskim vspehom proti mahdiju. Sploh se Francozi približujejo Nemčiji ter pozabljajo nekdanje veliko sovražstvo radi Alzacije in Lotaringije. Neki francoski diplomat je rekel nekemu nemškemu žurnalistu, da francoski vladni krogi revanšne ideje sploh več ne poznajo ter se trudijo, da se čisto pozabi. Razmere postajajo vedno boljše, in vse se trudi, da se ne pripeti nikaka žalitev. Ako pojde tako dalje, bodeta nekaj toli sovražni državi najboljši prijateljici.

Dopisi.

Iz krškega okraja, 14. julija. (Okr. učiteljska konferenca v Kostanjevici.) Letos je bila učiteljska konferenca za krški okraj v Kostanjevici dne 12. t. m. Iznad šole, kjer se je vršila konferenca, so vihrale lepe zastave, a zborovališče je bilo odičeno z bujnim zelenjem in pomenljivimi napisi. Ko je ob 9. uri jutraj c. kr. okr. šolski nadzornik, g. Andrej Šest otvoril bil konferenco, je prišla na dnevni red praktična obravnava z učenci III. razreda konstanjeviške šole: „Cesar Fran Josip I. in ribičev sin“. Nastop je imel gosp. Leopold Potrebini, učitelj v Kostanjevici, ki je svojo nalogo tudi izvršil dokaj dobro na zadovoljnost vseh navzočnikov. Potem sta se volila zapisnikarjema g. J. Prijatelj in učiteljica gđ. Pavlina Rusova. Po dokončanem poročilu okr. šolskega nadzornika „o stanju šolstva v okraju“ je sledila važna točka: „Mladinski spisi, kakšni naj bodo, kako jih mladina čitaj, in kake dolžnosti ima nadučitelj do njih.“ Referirala sta o tej točki gospa Josipina Kalinova in nadučitelj Janko Leban, oba ob glasni pohvali in rokoplasku konference. Gosp. Janko Leban je na prošnjo novega predsednika pedagoškega društva za krški okraj obljubil prepustiti svoj referat omenjenemu društvu, da ga priobči v prihodnjem „Pedagoškem Letniku.“ Gosp. nadzornik naznani, da je dobil stalni odbor za svoje vspešno delovanje pohvalo od deželne šolskega sveta, na kar je bil tudi za prihodnjo šolsko leto izvoljen stari odbor, t. j. gg. Jern. Ravnikar, Janko Leban, Aleks. L. naček in Fr. Skulj. Važen je bil tudi g. Ravnikarjev predlog, naj se konferenca izrazi v smislu izjav srednješolskih profesorjev glede Levčevega pravopisa, ter se je tudi zgodilo. — Po okrajni učiteljski konferenci je zborovalno pedagoško društvo za krški okraj pod predsedstvom g. Bezljaja. Ker vrligospod odide v službo v Ljubljano, je bil g. direktor J. Lapajne izvoljen predsednikom tega društva. Upamo, da bode društvo tudi pod novim predsedstvom vspevalo kar najbolje, čemur nam je porok že ime Lapajnetovo. —

Ob skupnem obedu na vrtu g. Bučarja se je razvilo živahno življenje. Mnogo lepih napitnic smo slišali tu. Najbolj pristrčna pa je bila napitnica na odhajajočega vrliga učitelja g. Bezljaja in napitnica g. Janka Lebana v verzih na narodne dame: „Dnij boljših so naših porok; — Zato rodoljubkam tu zbranim — Izreči napitnico kanim; — V vsej sreči naj živi jih Bog!“ — Radostno so narodne dame trkale z galantnim svojim čestilcem. Pozabiti ne smemo tudi pomenljive napitnice konstanjeviškega g. kaplana, ki je rekel, da bi morali biti duhovniki do učiteljstva strpljivi do skrajnosti. Da bi bilo tako!

A med krasnimi takimi in enakimi napitnicami je neumorno svirala konstanjeviška godba pod vodstvom svojega vrliga kapelnika, g. učitelja Leopolda Potrebina. Ob Straussovem valčku, ki nam je z neizrečno milobo objemal srce, smo s ponosom zrlili na svojega vrliga tovariša, ki ob težkočah učiteljskega stanu najde še toliko časa in veselja, da priproste fante izvežba toliko v godbi. In zaslužen je povsem navdušen klic, ki je oril po Bučarjevem vrtu: Slava Potrebini! — Na nasvet g. Ravnikarja

smo složili tudi majhno svoto v podporo vdove po pokojnem g. tovarišu Gosni, ki je v najboljših letih moral umreti zapustivši mlado udovo s petero nedorašlih otrok. Izkratika: Lepo je bilo dne 12. t. m. v Kostanjevici, in marsikdo bode nosil spomin na tisti brateški sestanek v srcu še dolgo, dolgo . . .

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. julija.

— **Osebnosti.** Finančni svetnik g. Jos. Dobida je imenovan višjim finančnim svetnikom. Finančni svetnik g. Anton Samuda je šel v pokoj in dobil tem povodom naslov in značaj finančnega svetnika. Carinski kontrolor g. Karol Kastner je postal namestnik ravnatelja car. urada v Trstu, carinski officiali gg. Fran Štrekelj, Henrik pl. Ferra, Valentin Kosovel in Ivan Šumi so imenovani za carinske kontrolorje v Trstu. — Praktikantoma pri politični upravi na Kranjskem sta imenovana gg. baron Zojs in Ernest Kordin.

— **Častno občanstvo** je občina Radeče pri Zidanem mostu podelila gospodu vitezu Gutmansthal-Benvenuttiju, veleposestniku v Malem Dvoru in Hotemežu itd. v zahvalo za velike podpore radeškim občinam ubogim.

— **Promocije.** Na dunajskem vseučilišču sta bila 14. t. m. promovirana doktorjemagg. Milan Škerlj in Fr. Pompe. Jutri, 18. t. m. bode promovirana doktorjema filozofije gg. Ludevik Lauter in Stanko Benk, v četrtek 20. t. m. pa doktorjem medicine g. Lev Kreft. Danes je bil na graškem vseučilišču promoviran doktorjem vsega zdravilstva gosp. Edv. Bretl iz Gradca, bivši zaslužni člen „Triglava“. Vsem mladim gg. doktorjem iskreno čestitamo!

— **„Slovenčev“ rekriminacije** glede očnega zbora kmetijske družbe obujajo v najširših krogih veliko veselost. Od zvišene do smešnega je pač samo jedan korak, ali „Slovenčev“ redakterji nimajo toliko razuma, da bi vedeli, do katere meje sme človek iti, ako hoče ostati resen. Poročila „Slovenčeva“ so sila pretirana. Kar se najbolje vidi iz njegovih navedb o številu udeležnikov. Od številke do številke se množi to število. Množi se, kakor so se množile ribe v Gospodovi roki. V četrtek je bilo najprej 350 klerikalnih udeležnikov, še isti dan je to število na blizu 400, v petek pa je bilo že čez 400 zanesljivih mož, med katere pa niso všteti došli nečleni ljubljanski klerikalni agitatorji, kajti ti so zanesljivi samo, dokler je njih zanesljivost dobro plačana. V istini pa ni bilo zanesljivih klerikalcev ne 400 in 350, ampak k večjemu 200, včevši vse obrbite in neobrite obraze, katerih lastniki sicer niso vsi družbeni člani, a so na občnem zboru z veliko spretnostjo predstavljali, silne izrazel ljudske nevolje tako dobro, da ni vsakdo spoznal, da te „izraze ljudske nevolje“ provzroča petjot. Toda imponirali niso ti „izrazi ljudske nevolje“ nikomur in v celem „Katoliškem domu“ ni bilo nikogar, ki bi jih bil „preplašeno gledal“, kakor „Slovenec“ patetično pripoveduje, pač pa so obujali veliko veselost. Ko bi se bili naši somišljeniki teh „izrazov ljudske nevolje“ vstrašili, bi bili vender oni zapustili „Katoliški dom“ ali to se ni zgodilo. Naši so zasedli gostilno v „Katoliškem domu“ in se tam prav od srca smejali, da je policija prečastite razgrajaje in njih privrseke, same patentovane katoličane, spodila iz „Katoliškega doma“!

— **Biede se jim**, namreč gospodom okrog „Slovenca“, kateri pišejo o občnem zboru kmetijske družbe. „Slovenec“ pravi, da so pristaši narodne stranke na občnem zboru agitovali za to, naj se namesto grofa Barbota izvoli v odbor baron Lichtenberg. To si je „Slovenec“ kar na suhem izmislil. Kandidat naše stranke je bil grof Barbo in naši somišljeniki so bili vsi pripravljeni zanj glasovati.

— **Občinski svet** ima jutri, v torek, dne 18. julija šestih zvečer v mestni dvorani izredno sejo. Dnevni red: Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. Poročila o tretji mestni deški ljudski šoli. O prizivu nekaterih hišnih posestnikov ob Poljanski cesti proti zahtevanemu povračilu stroškov trotoarja; o prošnji hišnega posestnika Ivana Bavdka na Karlovske cesti za pred-

nostno izjavo glede nekega posejila pred 3%, mestnim posejilom; o prošnji za 3%, posejilo; o porabi dotacije v letu 1898/99 za šolski vrt mestne šole na Barju; o porabi dotacije v letu 1898/99 za nakup materiala pri pouku ženskih ročnih del na mestni ljudski šoli na Barju; o porabi dotacije v letu 1898/99 za delavnico mestne šole na Barju; o otvoritvi II. mestnega otroškega vrta za trnovsko župnijo; o dopisu c. kr. deželne vlade glede najema prostorov za neorganizovano obrtno nadaljevalno šolo; o porabi dotacije v letu 1898/99 za okrajno učiteljsko knjižnico; o nameščenju še jedne stalne učiteljske moči na višji dekliški šoli; o dovolitvi kredita za predavanje somatologije; o hišne posestnice Marijane Lohkarjeve zahtevi glede odškodnine za svet, ki ga je odstopila za regulacijo Valvazorjevega trga; o ponudbi Ivana Ahlina na Karlovske cesti za odkup mestnega sveta ob Privozu; o ponudbi Maksa Samasse glede odstopa sveta za regulacijo Franciškanskih ulic; o zahtevi Matevža Verbiča glede odškodnine za svet, ki ga je odstopil za regulacijo ceste v Mestni log in Vogelnih ulic; o prošnji dedičev Pauerjevih za znižanje odkupnine za svet, ki so ga pridobili od mestne občine na Sv. Petra nasipu; o prošnji oskrbnštva Marije Pohlovkine ustanove za določitev odškodnine za svet, ki ga ta ustanova odstopi v regulacne namene; o zadevah Otomarija Bamberg, Josipine Picklove in Frana Pavloviča za odstop sveta, ki se bode potreboval za otvoritev Miklošičeve ceste; o zahtevah dr. Frana Munde, Gregorja Zamejca, Evgenije, Amalije in Ane Seunigovih, Premk-Nabernikovih dedičev in Rudolfa Göbla za odstop sveta, ki se bode potreboval za podaljšanje Hilšerjevih ulic do Bleiweisove ceste; o dopisu mestnega magistrata glede nakupa neke hiše v regulacne namene; o županovem dopisu glede prispevka mestne občine za nakup dveh hiš v Florjanskih ulicah, da se pridobi stavbišče za novo Št. Jakobsko župnišče; o oddaji službe tržnega nadzornika; o oddaji začasne službe skladiščnika.

— **„Glasbene Matice“** občni zbor se je vršil v soboto zvečer v društveni dvorani. Zborovanje je otvoril predsednik g. dr. Ferjančič z daljšim ogovorom, v katerem je podal sliko dosedanjega društvenega delovanja in razvoja ter naglašal, da imovinsko stanje vzlic izkazanemu premoženju ni veselo, da, celo kritično. Naloga novega odbora bode, iskati novih virov, da se pokrijejo vsaj nujni dolgovi in da se zboljšajo razmere učiteljev. Govornik je apeliral na deželo in na obč. svet ljubljanski, naj podpirata društvo kolikor jima je mogoče, pa tudi na vsacega posameznega rodoljuba povdarjaje, da je častna dolžnost slovenskega naroda, ohraniti ta zavod. — Tajnik g. Dev je poročal o društvenem delovanju od zadnjega izrednega občnega zbora. Dež. odboru, mestni občini in kranjski hraniščnici se je izrekla zahvala za dovoljene podpore. Blagajnik g. Lozar je poročal o imovinskem stanju. V minolem šolskem letu je imelo društvo 17.597 gl. dohodkov in 17.235 gold. stroškov. Čisto premoženje znaša 6766 gl. 46 kr. Proračun izkazuje primanjkljaja 1200 gl. O gibanju členov je kot preglednik poverjenštva poročal gosp. Milčinski, ki je pojasnil mizerijo z mnogimi poverjeniki. Društvo ima sedaj 10 častnih in 68 ustanovnih členov, drugih členov v Ljubljani 519, zunaj Ljubljane pa 328. V minolem letu je pristopilo 69 novih členov. Po daljši razpravi je bila odobrena nova pogodba s prof. Hubadom in je bil sprejet predlog, obelodaniti letno poročilo za leto 1898/99. V odbor, čigar člen je tudi prof. Hubad v smislu z njim sklenjene pogodbe, so bili z aklamacijo izvoljeni gospodje: dr. Ferjančič (predsednik), Ant. Svetek, Jos. Juh, Fr. Kohlar, Ant. Petrovič, Matevž Vodusek, dr. Jos. Kušar, dr. Drahsler, L. Schwentner, Fr. Grbič, Eng. Gangl, P. Lozar, Ant. Razingier in Anton Švigelj.

— **Prof. Valentin Konecchegg**, znan menda po vsi deželi, umrl je včeraj v starosti 83 let. Prof. Konecchegg je bil porojen v Trojanah. Služboval je v Mariboru, v Celju, v Kranju in potem dolgo vrsto let v Ljubljani. V mlajših letih je bil narodnega mišljenja, v Celju je bil l. 1848. celo urednik slovenskega lista. Toda mladostni ideali so ga pozneje minili, a dasi nemškutar, je bil vender vedno resničen prija-

talj učete se mladine. Njegovi mnogobrojni učenci su gotovo ohranili prijazen spomin.

— **Gorenjske okrožje „Save“.** Savani in tisti gg. vjačoščolci abiturienti v gorenjskem okrožju, kateri knijo vstopiti v „Savo“, naj blagovolijo vposlati udnino (2 K) za upravno leto 1898/9 (novo vstopniški todi 2 K vstopnine) na podpisane upravnika, da se jim morejo do obnega zbora doposlati vstopnice. — Upravništvo gorenjskega okrožja „Save“ v Kranju, na naslov gosp. Ivana Varla, t. č. podprednika.

— **Pevskega društva „Ljubljane“** večerajšnja veselica se je prav dobro obnesla. Poročilo smo valed pomanjkanja prostora odložili za jutri.

— **Pangermanski napuh.** Knjigotržec I. Leon sen. v Celovcu se ne brani slovenskih grošev. Prav rad si polni z njimi žepi, in da jih čim več vlovi, prodaja tudi slovenske knjige. Tako je naročil tudi „Slovarček“ s katerim se je „nemščine za silo in brez učitelja kmalu priučiti“ in ga prodaja dobro, toda slovenskih dopisov ne sprejema. Neko slovensko dopisnico je vrnil z nesramno opazko: „Bitte sich uns gegenüber einer Cultursprache zu bedienen“. To je pač višek predrznosti od človeka, kateremu se sicer o kulturnih jezikih niti ne sanja ne, ker ne zna družega, kakor svoje idiotsko narečje, kateri pa pri tem preži na slovenske krajarje.

— **Premogokop v St. Janžu.** Po mestu se razširja govorica, da pride šentjanški premogokop v roke nekega nemškega konsorcijsa. To bi bilo res obžalovati. Šentjanški premogokop je jako bogat izvrstnega premoga, in kdor ga dobi v roke ter ima potrebni kapital, dvignil bo iz naše zemlje prave zaklade. Če pride St. Janž v tuje roke, nastane tam nemška kolonija sredi slovenskega ozemlja, dobiček iz premogokopa pa bi izginil v nemških žepih. Želeti bi bilo, da bi se domači podjetni močje zanimali za to stvar in skušali, če je še mogoče, kupiti ta premogokop. O tem ni dvoma, da bi jim naloženi kapital nesel velikanske obresti.

— **Iredentovska demonstracija.** Tržaški občinski svet je sklenil, da položi na krsto umrlega italijanskega poslanika Resmana venec. Resman je bil rojen v Trstu. To, da se je rodil v Trstu in sicer od slovenskih starišev, je jedina zasluga, katero si je pridobil za to mesto. In vendar ga časti občinski svet tržaški na demonstrativen način. Morda zato, ker je bil Resman veleizdajalec. Resman je namreč iz Avstrije desertiral, se je udeležil leta 1848. vojne proti Avstriji in je pozneje, službujoč v italijanski diplomaciji, vedno spletkaril proti Avstriji, katero je sovražil iz vse svoje duše. Vreden je torej češčenja tržaškega obč. sveta!

— **Nezgoda na železnici.** V soboto zjutraj je na ljubljanski postaji južne železnice skočil zadnji voz mešanega vlaka s tira. Dva voza sta bila močno poškodovana, druga nesreča se ni primerila.

— **Nesreča.** V Šiški se je gospd. Adeli Javorškovi, hčerki ondotnega nadučitelja, pri čiščenju rokavic vnel bencin ter jo po obrazu in po rokah tako hudo opek, da so jo morali prepeljati v deželno bolnico.

— **Streljanje proti toči.** Občina Radeče pri Zidanem mostu je sedaj napravila drugo postajo za streljanje proti toči. Na postaji so trije topiči.

— **Ubegel jetnik.** Iz sodnega zapora v Radečah pri Zidanem mostu je včeraj zjutraj pobegnil neki Renko, ki je bil v preiskavi, ker je hotel nekemu orožniku puško vzeti. Renko je pri sodišču snažil sobo in je porabil to priliko, da je odnesel pete.

— **Obrotno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca junija pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Gustav Zässig, Dunajska cesta št. 27, tovarniško izdelovanje figove kave, kavinih surogatev in kanditov; Ivana Feldstein, sv. Martina cesta št. 22, žensko krojaštvo; Jakob Janež, Ulice na grad št. 13, vodnjakarski obrt; Viktorija Košir, Krojaške ulice št. 1, likanje perila; Marija Čop, Mestni trg, prodajo živil; Marija Podlesnik, Stari trg št. 18, prodajo čevljev; Rudolf Weber, Prešernove ulice št. 52, urarski obrt; Ana Gorec, Vegove ulice št. 10, izposojevanje biciklov; Ivan Adamič, Sv. Petra cesta št. 83, vrvarski obrt; Josip Koretič, Mestni trg, trgovino s

kuretino; I. ljubljansko uradniško konsumno društvo, Krojaške ulice št. 8, krčmarski obrt; Ivan Hostnik, Poljanaka cesta št. 26, kolarški obrt; Josip Moškerc, Frančiškanske ulice št. 16, sedlarski obrt; Marija Jeras, Mestni trg, prodajo živil; Leopold Krulc, sv. Petra cesta št. 91, čevljarski obrt; Rudolf Oroszy, Komenskega ulice št. 38, trgovsko agenturo; Franc Hudina, pred južnim kolodvorom, prodajo sladčic in sadja. Odpovedali oziroma faktično opustili pa so obrt: Josip Jebačin, Rožne ulice št. 10, trgovino z bicikli; Franc Kastelic, Dvorni trg št. 1, brivski in frizerski obrt; Uršula Lahajnar, baraka ob Marije Terezije cesti, malo trgovino z mešanim blagom; Franc Šimenc, Vodmat št. 76, čevljarski obrt; Ivan Uran, Igriske ulice št. 8, lončarski obrt; Ivan Bezil, pred Prulami, mizarški obrt; Franc Kollman, Mestni trg št. 16, prodajo petroleja; Ernest Koder, Francovo nabrežje št. 27, čevljarski obrt; Neža Blaž, Dunajska cesta št. 14, sejmarstvo z galanterijskim blagom; Ambrož Cirk, sv. Jakoba nabrežje št. 33, čevljarski obrt; Josip Petrič, Wolfve ulice št. 1, poučevanje na citrah; Franc Bolle, Vodnikov trg št. 1, prodajo kruha. — V zakup se je dal gostilničarski obrt Ivana Goljaša Antonu Čaksu na Sv. Petra cesti št. 66, gostilničarski obrt Lucije Merluzzi pa Antonu Šerjaku ob Dolenjski cesti št. 4.

— **Umor sodnega pristava Hallade.** Zasledovanje domnevanih morilcev ni imelo doslej nobenega vspeha, pač pa se utrjuje mnenje, da se sploh ni zgodil umor, ampak da se je Hallada sam usmrtil. Izkazalo se je, da je bil Hallada neizmerno občutljiv človek, da, pojavljale so se pri njem duševne nenormalnosti. Preiskava je tudi dognala, da je cestna ograja, na katero je Hallada padel, oddaljena od železniškega tira tri metre. Tako daleč skoro 90 kg. težkega moža pač ni možno vreči, lahko pa je tako daleč skočiti.

— **Okrajna posojilnica v Ormožu,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo začela je svoje poslovanje s 15. julijem 1899. V načelstvu so gospodje: Dr. Ivan Omulec, odvetnik, (načelnik); Franc Gomzi, posestnik in gostilničar, Štefan Pernat, odvetniški kandidat, Alojzij Mikl, trgovec in posestnik, vsi v Ormožu, Leopold Petovar, veleposestnik v Ivajuhovcih, Ivan Kolarič in Jakob Zadravec, oba tržana v Središči. V nadzorstvu so gospodje: Ivan Kočevar, tržan v Središču, (načelnik), Ivan Bohanec, župnik pri Svetinjah, Ivan Veselič, posestnik pri Veliki Nedelji, Mihalj Skoliber, posestnik v Stanovnem, Franc Zabavnik, posestnik v Vodrancih. Vloge se obrestujejo po 4 1/2% od 1. in 16. vsakega meseca ter se pripisujejo obresti polletno h glavnici. Menična posojila dajejo se na 6% na zemljišča proti vknjižbi pa na 5 1/2%. Uradni dan je vsako sredo od 9. do 12. ure predpoldne. Posojilnična pisarna nahaja se v bramu g. dr. I. Omulca v Ormožu.

— **10 tisoč otrok brez šole.** „Bud. Hir.“ porača, da je na Ogerskem v eni sami županiji 10.000 otrok, kateri ne obiskujejo šole, ker v mnogih vaseh ni šol, in tudi nima ljudstvo denarja, da bi jih zidalo. Znano pa je, da daje madjarska vlada velike nagrade onim učiteljem, kateri razširjajo v nemadjarskih šolah madjarski jezik. Ali se ne bi dal ta denar na boljši način uporabiti?

— **„Moč teme“,** drama Leva Tolstega je dosegla v Raimundovem gledališču na Dunaju največji uspeh vseh tekem sezone predstavljenih iger. Igrali so to rusko delo berlinski igralci. Gledališče je bilo dvakrat zapored povsem razprodano. Nemški listi so izredno navdušeni za to klasično rusko delo.

— **Dan po poroki pobegnil s sva-kinjo.** V Berlinu se je nedavno poročil neki učitelj glasovirja ter je že naslednjega dne ostavil svojo ženo in pobegnil z njeno sestro. Malo časa pred poroko se je namreč seznanil s svojo bodočo svačkinjo, in oba sta se takoj zaljubila. Vendar se je poročil s svojo nevesto, katero je poznal že nad eno leto. No, že na dan poroke je bil mladi soprog tako ljubezniv do svoje svačkinje ter tako mrzel do soproge, da so vsi gosti to opazili. Naslednjega dne je našla žena svojega moža v jako nežnem razgovoru s svačkinjo, valed česar je nastal pretep. Soprog je že ni potegnil prstan z

roke, ter ga nataknil svačkinji, s katero se je zvečer preselil v hotel.

— **Strahovi v Carigradu.** V okraju Sarmašek so se ljudje selili neprestano iz neke hiše. Vsak teden so bili v hiši drugi ljudje. Končno je prišel na policijo star gospod, ki je povedal, da ga hodi vsako noč buditi suh starec, ki ga prosi, naj gre povedat policiji, da je bil ubit in pokopan v kleti. In sedaj se je dognalo, da je hodil tisti duh starec vse ljudi v nesrečni hiši buditi. Ko so kopali v kleti, so našli res človeško okostnico. No pustili so jo v kleti, Toda duh ni dal miru, nego je strašil še hujše. Ljudje so začeli groziti policiji, ako okostje ne pokoplje in res policija se je udala in duha pokopala. Odtlej je baje mir.

— **Boj bika z levom.** V areni v Raubaixu so imeli te dni Francozje izreden „užitek“, da so gledali boj bika z levom. Najprej so spustili v velikansko kletko mladega afričanskega leva, potem pa črnega španskega bika. Bik je takoj naskočil leva ter ga s svojimi rogi tako pobodel, da je lev po tretjem naskoku obležal. Občinstvo je priredilo biku največje ovacije!

— **Zbenedni igralci.** V nekem variete-gledališču v New-Yorku je nedavno gostoval neki azijski igralec, kateri je hipoma zblaznel ter pred gledalci na odru prebodel z mečem neko igralco. Redarstvo je zabranilo nadaljne umore blaznika s tem, da je začelo igralca tepsti, dokler mu ni zmanjkalo moči in je obležal. Za malo časa je nesrečni blaznik umrl.

— **25.000 dolarjev za stisk roke.** 18letna gospodična Edita Doone v Fildelfiji je tožila nekega trgovca, F. Farowa, ker ji je stisnil njeni roki v prijateljstvu tako zelo, da sta ji obe otrpili, in da ji bodo morali baje eno odrezati. Gospodična zahteva 25.000 dolarjev odškodnine.

— **Bicikliška dirka za — moža.** V New-Jerseyu sta nedavno dve dekleti dirkali za moža, kateremu sta obe poklonili svoje sice. Daljava, katero sta imeli prevoziti, je iznašala približno dve milj, in ona, ki prej dospe na svoj cilj, dobi dotičnega mladega človeka za moža. Tako je namreč določil bicikliški klub. Dekleti sta baje pred mnogobrojnimi občinstvom vozili, in prva, Nellyca Domely, si je v 4 1/2 minuti zaslužila moža, kateri jo je tamkaj čakal z duhovnikom, tako da sta se takoj poročila.

Telefonična in brzojavna poročila.

— **Vipava 17. julija.** V občinski seji vipavskega občinskega odbora dne 15. t. m. je bil deželni poslanec gosp. Ivan Božič soglasno izvoljen častnim občanom.

— **Dunaj 17. julija.** Ministrski predsednik grof Thun je odpotoval v Ischl, da poroča cesarju v zadevi nagodbe.

— **Dunaj 17. julija.** Trgovinski minister baron Dipauli je šel na dopust v Normandijo, minister Jedrzejowicz pa na Gališko.

— **Dunaj 17. julija.** V soboto ponoči je na Dunaju tekla slovanska kri. Češko društvo „Sokol Fügner“ je praznovalo ta večer desetletnico svojega obstanka in to v Stahlemerjevih prostorih v Hernalsu. Nemški nacionalci so v „Ostd. Rundschau“ že več tednov ščuvali proti tej slavnosti. V soboto zvečer se jih je zbralo več sto v Mandlovi gostilni nasproti Stahlemerju, kjer so pod osebним vodstvom poslancev K. H. Wolfa, drja. Fochlerja in Mittermayrja uprizorili napad na češke Sokole. Komaj so začeli prihajati slovanski gostje, začeli so jih nacionalci insultirati. Ob 8. uri so se Sokoli iz 1., 2. in 10. okraja pripeljali. Nacionalci so jih napadli s palicami in kamni, kliče: „Čechische Diebe! Čechisches Lumpengesindel! Heil Wolf! Heil Schönerer!“ Istotako so nacionalci, večinoma visokošolci in srednješolci, napadli člene sokolskega društva „Tyrš“ iz Fünfhause, in napadali so tudi dame s palicami in s kamni. Ranjenih je bilo 11 oseb, in sicer vse na glavi. Devet oseb je težko ranjenih, dve sta lahko ranjeni. Policija je le iz težka razgnala napadalce. Aretovanih je bilo 40 napadalcev, mej njimi poslanec Mittermayer. Policija je zaprla Jörgerstrasse, koder se nahaja Stahlemerjeva restav-

racija. Ob 11. uri zvečer so nacionalci se od zadaj vtihotapili na vrt in so tam hoteli zbrano občinstvo napasti, a policija jih je pregnala. Z aretovanci se je pri policiji napravil zapisnik, potem so jih izpustili. Proti tistim, ki so bili pri dejanskih napadih zasačeni, postopalo bode deželno sodišče.

— **Dunaj 17. julija.** Policijsko ravnateljstvo je naučnemu ministrstvu s posebno relacijo naznanilo, da se nemško nacionalni učitelj Tomanek pri demonstracijah proti češkim Sokolom v Mandlovi gostilni storil veleizdajske izjave.

— **Dunaj 17. julija.** Preiskava proti tistim dijakom poljedelske visoke šole, kateri so pred nekaj tedni siloma preprečili koncert „Slovanskega pevskega društva“ na Türkenschanze, je končana. Vsi dotični visokošolci so relegirani in se jim ni dovolilo napraviti skušnjo. Neki carinski uradnik, ki se je dotičnega napada udeležil, je suspendiran od službe in plače.

— **Dunaj 17. julija.** Naučno ministrstvo je izreklo vseučiliškemu rektorju Wieserju in vsem profesorjem, ki so podpisali protestno adresso na carja zaradi Finske, najostrejšo grajo.

— **Dunaj 17. julija.** Policija je za danes naznanjena štiri ljudske shode, naperjene proti krščansko-socialni volilni reformi, prepovedala.

— **Praga 17. julija.** Češki zaupni močje se skličejo še v tekočem mesecu, da sklepajo o poročilu kluba glede dogovorov klubovih odposlancev z ministrskim predsednikom.

— **Cetinje 17. julija.** Sultanov pooblaščenec Šafir paša je prišel sem. Knezu je prinesel lastnoročno pismo sultanovo, prestolonasledniku veliki kordon Osmanje reda, za njegovo nevesto pa visok red in dragocen briljanten koljč.

Narodno gospodarstvo.

Svetovne železnice.

V prejšnjih člankih („Svetovno gospodarstvo“) smo videli, kako je bogastvo na zemlji razdeljeno. Ako bi se hoteli še več o tem poučiti, treba bi bilo seveda še dalje zasledovati statistiko; glavno bi imeli registrovati import in eksport trgovinski pojedinih dežel. Imam sicer pred seboj izvrstno in jedrnat „Hübner's Statistische Tafel aller Länder der Erde“, iz koje bi mogel izpisati promet vseh dežel; ali nečem utruditi bralca, ki si želi kratek obris svetovnega gospodarstva imeti. Konečni facit bi pa sploh bil oni, kakor smo ga že dognali po prejšnjih statistikah: v Evropi producira industrialno Anglija največ, Nemčija se pa Angliji vedno bolj bliža, tako da je že v mnogem Francijo prekosila, ki je doslej prva bila za Anglijo; promet Rusije je absolutno velik, relativno pa, z ozirom na množico prebivalstva in velikost zemlje, precej skromen; ali kakor rečeno, Rusija ima valed podjetnega duha od strani kapitalistov (tudi angleški, belgijski, francoski itd. kapitalisti radi v Rusiji svoje kapitale produktivno nalagajo) in valed malo razvitih potreb od strani priprostega ljudstva veliko bodočnost pred seboj, če se ne varamo.

Bodočnost! in za to se gre. Izobražen človek ne misli samo na danes in na jutri, ampak na poznejše čase; tako tudi veliki podjetniki ter uprave držav mislijo na daljne prihodnje dni, in že sedaj si hočejo mogočni in izobraženi narodi zemeljsko površje razdeliti med seboj, omejiti in zagotoviti si sfere svojih interesov.

Svetovno ulogo igrajo danes samo indogermanska in semitska rasa, če vzamemo kontinente, rečemo lahko: Evropa in Amerika; narodi Azije, Afrike in Avstralije so več ali manj blago, s katerim se baranta, sužnji, kateri se podjarmljajo in izrabljajo; Japonci delajo čestno izjemo, ki so poevropili, ki imajo svojo industrijo, obrt in svojo kulturo (svojo po nemški metodi urejeno univerzo).

Pretežnost med belo raso zopet imajo Angleži ter Američani izmed Germanov ter Rusi izmed Slovanov. To pretežnost si ogledimo bolje!

(Dalje prih.)

Slovenol in Slovenke! Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda!

Darila

II. izkaz daril za zgradbo, Vodnikovega doma v Šiški. Darovali so: Gosp. Berles Fran, c. kr. orož. nadstojnik v Rudolfovem, 1 gld.; g. Pozar Jakob, c. kr. kancelist v p. na Vrhniki, 1 gld.; g. Domicelj Alojz, trgovec in posestnik v Zagorji pod St. Petrom, 1 gld.; g. Podrekar Gregor, trgovec v Ljubljani, 5 gld.; g. Tiringier J., kaplan v Črnom kalu, 1 gld.; g. Serajnik V., kaplan v Tinjah na Koroskem, 1 gld.; g. dr. Hrašovec Jurij, odvetnik v Celji, 2 gld.; g. Tollazzi Tomo, trgovec in posestnik v Logatcu, 2 gld.; g. Kaplan Anton, kaplan v Pliberku, 1 gld.; g. Svetina Anton, c. kr. notar v Pliberku, 1 gld.; g. Rohrmann V. H., trgovec in posestnik v Ljubljani, 3 gld.; g. Sterle Fran, načelnik žel postaje v Zagorji ob Savi, 1 gld. Vsem prečastitim dobrotnikom izreka iskreno zahvalo odbor.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. julija: Ana Hribnik, vrtnarjeva hči, 10 dni, Rimska cesta št. 26, življenska slabost. — Lucija Možina, gostinja, 72 let, Opekarska cesta št. 35, ostarelost. — Henrik Pregelj, polirjev sin, 8 dni, Krakovske ulice št. 6, življenska slabost. Dne 14. julija: Viljem Kraupa, c. kr. višji inženjer v p., 64 let, Tržaška cesta št. 54, kap. — Jožef Bratovž, prodajalec sin, 3 mes., v Prulah št. 8, vnetje možganske mreže.

V deželni črni:

Dne 13. julija: Ivan Černe, krošnjar, 45 et, pljučni emphysem.

Tržne cene v Ljubljani

dné 15. julija 1899.

Pšenica htl.	gl. kr.	Špeh povejen kgr.	gl. kr.
Rž	8	Surovo maslo	90
Ječmen	650	Jajce, jedno	23
Oves	650	Mleko, liter	7
Ajda	8	Goveje meso, kgr.	60
Proso	9	Telečje	62
Koruza	570	Svinjsko	75
Krompir	3	Koštrun	40
Leča	10	Pišanec	55
Grah	11	Golob	20
Fižol	9	Seno 100 ko.	90
Maslo kgr.	1	Slama	4
Mast	70	Drva, trda m.	650
Špeh frišen	62	Drva, mehka m.	450

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 306.2 m. Srednji srčni tlak 736.0 mm.

Julij	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Temperat-ura v °C	Vet-ovi	Nebo	Padačina v 24 urah
15.	9. zvečer	737.9	18.8	brezveter.	oblačno	mm
16.	7. jutraj	738.1	17.2	sl. jvzhod	jasno	0.5 mm
	2. popol.	737.2	26.2	sl. jug	skoro obl.	
	9. zvečer	737.3	18.0	sl. sever	del. jasno	mm
17.	7. jutraj	736.6	15.7	sl. svzhod	megla	1.4 mm
	2. popol.	733.8	24.6	sr. svzhod	pol. obláč.	

Srednja temperatura sobote in nedelje 20.1° in 20.7°, normale: 19.8° in 19.3°.

Dunajska borza

dné 17. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gld. 60	kr.
Skupni državni dolg v srebru	100	30	
Avstrijska zlata renta	119	20	
Avstrijska kronska renta 4%	100	45	
Ogerska zlata renta 4%	119	20	
Ogerska kronska renta 4%	96	50	
Avstro-ogerske bančne delnice	910		
Kreditne delnice	377	75	
London vista	120	62 1/2	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	90	
20 mark	11	77	
20 frankov	9	55	
Italijanski bankovci	44	55	
C. kr. cekini	5	67	

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Potrtega srca naznanjamo tužno vest, da je naš iskreno ljubljani oče, oziroma brat, ded, tast in stric, blagorodni gospod

Valentin Korschegg

c. kr. profesor v p., imejitelj zlatega križca za zasluge s krono, meščan stolnega mesta Ljubljane, član c. kr. geološkega društva na Dunaju in drugih društev,

danes ob 1³ uri popoldne po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 84. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega ranjcega bo dne 18. julija ob 2 uri popoldne iz hiše žalosti, Wolfve ulice št. 1, k sv. Krištofu. Sv. maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi Marijinega oznanjenja v Ljubljani, v St. Gotardu pri Trojani in na Limbarski gori pri Moravčah.

Ljubljana, dne 16. julija 1899.

(1308)

Žalujoči ostali.

Kupi se dobro ohranjena

posoda za olje

s 4—5 predali, a ca. 80 ko, (Oelständer), ki se ob jednem lahko rabi za „pudel“.

Ponudbe sprejema iz prijaznosti upravnistvo „Slov. Naroda“.

(1296—2)

Bogu vsemogočnemu je dopadlo, da je danes ob 1/2 uri v noči preljubljeno in najboljše soprogo, hčer in svakinjo, gospo

Marijanico Žebre roj. Ledenik

sodnega pristava soprogo

po dolgotrajni in zelo mučni bolezni, v 28. letu njene starosti, po sprejemu vseh tolažil sv. vere poklical k Sebi in boljše življenje.

Truplo predrage ranjce blagoslovilo se bo v hiši žalosti v Radovljici v torek, 18. t. m., ob 1/3 uri popoldne in potem prepeljalo v Ljubljano, kjer bo sprevoz iz južnega kolodvora taisti dan ob 1/4 6 uri popoldne na pokopališče pri sv. Krištofu, kjer se bo truplo po zopetnem blagoslovljenju položilo k večnemu počitku v rodbinsko rakev.

Svete maše zadušnice brale se bodo po raznih cerkvah.

Radovljica, dné 16. julija 1899.

Alojzij Žebre, c. kr. sodni pristav, soprog. — Alfred Ledenik, trgovec, Albertine Ledenik, stariši. (1307)

Krepak učenec

iz dobre hiše vsprejme se

v tovarno barv A. Hauptman-a v Ljubljani. (1306—1)

Nakup knjig.

Povodom svojega bivanja v Ljubljani kupujem knjige in knjižnice vsake vrste literature po najugodnejših cenah. (1304—1)

Pismene ponudbe naj se pošiljajo pod naslovom: **Ig. Schab, hotel „pri Maliču“ v Ljubljani.**

Dobro poslušajoča prima firma z oljem v Trstu išče za Ljubljano in za Kranjsko spretnega, pri detajlistih stroke z mešanim blagom dobro vpeljanega (1299—2)

zastopnika.

Ponudbe pod „Vpeljan“ upravnistvu „Slov. Naroda“.

Graščina

srednjeveška, z dotikajočimi se gospodar-skimi poslopji, kompleks okoli 120 oralov vinogradov, travnikov, njiv in gozdov, z mlinom ob reki Vissaco, se takoj proda.

Graščina je v Stanjelu na Krasu mej Gorico in Trstom, v slikoviti legi 480 m nad morsk gladino. — Proda se po jako zmerni ceni in pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe pod „Conte“ na adresu: **H. Schalek, Wien, I., Wollzeile 11.**

Moka

iz mlina

Vinkota Majdičav Kranji

oddaja se po

en gros cenah v plombiranih vrečkah po 10 in 25 kil v prodajalni

Maksa Domicelja v Ljubljani na Rinski cesti

vis-à-vis Gorupovim hišam.

Dostavljanje na dom brezplačno.

Plombe originalne mlinske.

Moka oddaja se tudi v vrečah po 50, 85 in 100 kil. (459—20)

Opozarja se, da priznava izvrstni izdelek prvega domačega našega mlina dandanes tudi na tujem uspešno tekmuje s izdelki vseh ogerskih mlinov.

Firm. 192.

Vpis firme.

Eng. I.-139.

V tuzodni trgovski register za posamezne tvrdke se je vpisala tvrdka:

„Andrej Podboj, mesar v Ribnici“.

Imetelj je Andrej Podboj in bo podpisaval: Andrej Podboj.

C. kr. okrožno sodišče v Rudolfovem oddelku III., dné 11. julija 1899. (1303)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Ill, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. jutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — Praga v Novo mesto in v Kečevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. jutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano j. k. Praga iz Trbiža. Ob 5. uri 46 m. jutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Illa, Ansee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. jutraj osebni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — Praga iz Novoga mesta in Kečevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. jutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. jutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 36 m. jutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Za poletje

priporoča

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9

poleg „Figovca“

svojo bogato zalogo

steklenine, porcelana, zrcal, šip itd.

posebno pa

(608—47)

oprav za gostilne

v mestu in na deželi.

Vrčki, kozarci in steklenice

po zelo nizkih cenah.

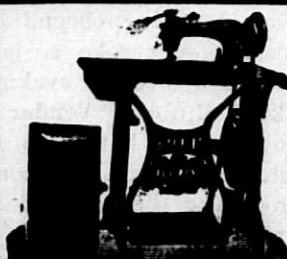
Koroški

rimski vrelec

najfinejša planinska kisa voda, izkušena pri vsakem nahodu, posebno otroškem, ob slabem prebavljanju, pri boleznih na mehurju in ledvicah. 28

Zaloga v Ljubljani: M. E. Supan in P. Lassnik, v Kranju: Fr. Dolenz, A. Kummer, v Radovljici: Oton Homan, v Mojstrani: J. Kozjek.

Nejvišje cene.

Ivan Jax

Ljubljana, Dunajska cesta 13.

Tovarniška zaloga

šivalnih strojev

in velocipedov.

Cenik začetni in franko.

Učenec

sprejme se v papirno trgovino takoj pri tvrdki

Jos. Petrič v Ljubljani

trgovina s papirjem.

(1298—2)

Priporočava

(21—161)

Kulmbaško sladno pivo

pastorizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčič & Lilleg

v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Švicarija.

V torek, dné 18. junija

velik vojaški

KONCERT

godbe c. in kr. 27. pešpolka kralj Belgijcev.

Začetek ob 1/2 8. uri.

Vstopnina 20 kr.

Z velespoštovanjem

(1305)

Ivan Eder.

Usojam si naznaniti slavnemu občinstvu, da pre vsemam in izvršujem točno naročila na kavo, čaj, olje, riž, makarone, delikatese, sadje, ribe, vina i. t. d.

Pošiljate v omotih po 5 kil oddajam po pošti, one od 50 kr. naprej pa po železnici s povzetjem. Take pošiljate se izplačajo vsakomur, posebno p. n. hrmarjem, družinam in onim, ki rabijo za dom različne jestvine ali žele o raznih prilikah nabaviti si specialitete, katerih se na deželi ne dobi ali pa le zelo drago, n. pr.

morske ribe in rake, sveže sadje, fino olje i. t. d.

Glavni moj namen je razpošiljati dobro blago in po niski ceni.

Cenike razpošiljam radovoljno in brezplačno.

Za p. n. g. trgovce imam poseben cenik in samorej dajati blago po tako nizkih kupih, da se ne bojim konkurence. (637—64)

Tudi sprejemam zastopstva in vankojca posredovanja.

Z odličnim spoštovanjem udani

Ernest Pegan

v Trstu, v ulici San Francesco šte. 6.

G. Piccoli

dvorni založnik

Nj. svetosti papeža

Leona XIII.

lekarnar „pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Železnato vino

Kemične analize odličnih strokovnjakov, kateri so v b (582—6)

železnatem vinu

lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani zmirom potrdili navedeno množino železa, so najboljši spričevali ter dajejo največje poročilo za njega učinek.

To vino je kaj dobro za slabokrvne, nervozne in vsled bolezni oslabele osebe, za bledce, sloke (suhe) in bolehave otroke.

Cena poliliterški steklenici 1 gld.

Naročila pošiljajo se z obratno pošto; poštino plačajo p. n. naročniki.